

TANULÁS TANULÁSA AFFEKTÍV TERÜLETÉNEK MÉRÉSE 3. ÉS 6. ÉVFOLYAMON

Habók Anita

SZTE Neveléstudományi Intézet

Kulcsszavak: tanulás tanulása, mérőeszköz-fejlesztés

Az egyre változó világban nem lehet biztonsággal prognosztizálni azt, hogy milyen ismeretekre és képességekre lesz szükség ahhoz, hogy a változásokhoz alkalmazkodni tudjunk. A tanulás nem ér véget az iskolai bizonyítványok megszerzésével, egyre inkább szükség van a tudás megújítására. Ebben nagy szerepet játszik egyrészt az, hogy rendelkezünk-e azokkal az ismeretekkel, melyek a további ismeretsajátítás alapjait képezik. Másrészt fontos vizsgálni azt is, hogy a tanulás affektív területe hogyan alakul. A téma kutatásának elméleti alapjai kapcsolódnak a 2000-es PISA-vizsgálat tanulási szokások méréséhez. A tanulás tanulásának kutatásai 2000 után kerültek intenzíven a figyelem középpontjába. A Helsinki Egyetemen, az Amszterdami Egyetemen és a Bristoli Egyetemen folyó kutatások jelentették a kiinduló pontot. A kutatások alapjai kiterjednek az affektív, a kognitív és metakognitív területekre. A jelen kutatás az affektív területet állítja a középpontba.

Kutatásunkban arra kerestünk választ, hogyan, milyen részterületekkel lehet leírni a tanulás tanulásának affektív dimenzióját, és az egyes alterületek között milyen összefüggések találhatóak. Hipotézisünkben abból indultunk ki, hogy a kiválasztott területek vizsgálatának eredményei a 3. évfolyamon szignifikánsan magasabbak lesznek, mint 6. osztályban, a másik vizsgált évfolyamon.

A mérés kérdőív segítségével történt, melynek fejlesztése ezzel a vizsgálattal kezdődött. Az adatfelvételre 2010 őszén került sor. A mintába 3. (n=571) és 6. (n=554) évfolyamos tanulók kerültek. A kérdőív területeit az igyekezet és kitartás a tanulásban, az instrumentális motiváció, a tanulási stratégiák, az általános tanulmányi énkép és önértékelés, az önhatékony-ság, a tanulási környezet, a támogatás, a társas viselkedés témaköréből a kooperatív és versenyorientált viselkedés és a kritikai gondolkodás alkották.

A kérdőív reliabilitása mindkét évfolyamon magas. Az eredmények alapján megfigyelhető, hogy a 3. évfolyamos tanulók válaszai a legtöbb területen szignifikánsan magasabb eredményt mutatnak. A vizsgált faktorok közül erős kapcsolat áll fenn mindkét évfolyamon az igyekezet és kitartás, valamint a tanulási stratégiák, továbbá az igyekezet és kitartás, valamint az énkép között. A kritikai gondolkodás erős kapcsolatban áll a kooperatív és a versenyorientált viselkedéssel egyaránt. 6. évfolyamon vizsgáltuk a tantárgyi osztályzatok és a kiválasztott területek közötti összefüggéseket. A vizsgált területek közül az osztályzatok legerősebb korrelációt az általános tanulmányi énképpel mutattak.

A kutatás a TÁMOP 3.1.9.-08/01-2009-0001 pályázat támogatásával valósult meg.